

Fou precedit per un gran desplegament d'aparell militar. En primer lloc dos soldats rasos, tots dos molt rossos, l'un prim i desmanegat, l'altre cepat, amb mans de picapedrer. Es van mirar la casa, sense entrar-hi. Després va venir un sots-oficial. L'acompanyava el soldat desmanegat. Em van parlar, en el que ells suposaven que era francès. Jo no entenia ni una paraula. Però els vaig ensenyar les habitacions lliures. Van semblar contents.

L'endemà al matí, un automòbil militar model «torpedo», gris i enorme, va entrar al jardí. El conductor i un jove soldat magre, ros i somrient, en van treure dues caixes i un paquet gros embolicat amb lona grisa. Ho van pujar tot a l'habita-

ció més gran. El torpedó se'n va anar i, al cap d'unes hores, vaig sentir una cavalcada. Van arribar tres genets. Un dels homes va descavalcar i se'n va anar a visitar el vell edifici de pedra. Va tornar i tots, homes i cavalls, van entrar a la granja que em fa de taller. Després vaig veure que havien enfonsat el barlet del meu banc entre dues pedres, en un forat de la paret, que havien lligat una corda al barlet i els cavalls a la corda.

Durant dos dies ja no va passar res més. No vaig veure ningú més. Els genets sortien de bon matí amb els cavalls, els tornaven a portar al vespre, i ells mateixos s'ajeien a la palla amb la qual havien recobert les golfes.

Llavors, el matí del tercer dia, el gran torpedó va tornar. El noi somrient es va carregar a l'espatlla un bagul gran i el va portar a l'habitació. En acabat va agafar la seva bossa i la va deixar a l'habitació del costat. Va baixar i, adreçant-se a la meva neboda en un francès correcte, va demanar llençols.

Quan van trucar a la porta va anar a obrir la meva neboda. M'acabava de servir el cafè, com cada vespre (el cafè em fa venir son). Jo era al fons de la sala, força a l'ombra. La porta dona al jardí, a peu pla. Tota la casa està envoltada d'una vorera de rajoles vermelles molt còmoda quan plou. Vam sentir passos, el soroll dels talons sobre l'enrajolat. La meva neboda em va mirar i va deixar la seva tassa. Jo em vaig quedar amb la meva a les mans.

Era de nit, no feia gaire fred: aquell novembre no va fer gaire fred. Vaig veure la silueta immensa, la gorra plana, l'impermeable tirat a les espatlles com una capa.

La meva neboda havia obert la porta i guar-

dava silenci. Havia obert la porta fins a la paret, i ella també estava repenjada a la paret, sense mirar res. Jo em prenia el cafè, a glopets.

L'oficial, a la porta, va dir:

—Amb el vostre permís.

Va fer una salutació breu amb el cap. Semblava que mesurés el silenci. I llavors va entrar.

La capa li va lliscar per l'avantbraç, va fer una salutació militar i es va descobrir. Es va girar cap a la meva neboda i va somriure discretament inclinant una mica el bust. Llavors em va mirar a mi i em va adreçar una reverència més greu. I va dir:

—Em dic Werner von Ebrennac.

Vaig tenir temps de pensar, molt de pressa: «El cognom no és pas alemany. Deu ser descendent d'emigrant protestant?». I ell va afegir:

—Em sap greu.